

SỰ PHỐI HỢP GIỮA KHOA GIÁO DỤC MẦM NON VÀ TRƯỜNG MẦM NON THỰC HÀNH TRONG CÔNG TÁC ĐÀO TẠO GIÁO VIÊN MẦM NON

NGUYỄN THỊ MỸ HẠNH

**Trường Cao đẳng Sư phạm Trung ương
Email: hanhnguyennmymn@gmail.com**

Tóm tắt: Bài viết phân tích sự phối hợp giữa khoa Giáo dục Mầm non và trường mầm non thực hành trong công tác đào tạo giáo viên mầm non. Trong công tác đào tạo giáo viên mầm non, việc hình thành và rèn luyện kỹ năng nghề là mục tiêu quan trọng. Để thực hiện mục tiêu này, cần có sự phối hợp chặt chẽ giữa khoa đào tạo và các trường thực hành trong tất cả các khâu: lập kế hoạch thực hành thực tập; chuẩn bị cho sinh viên tri thức và những kỹ năng cần thiết trước khi xuống trường thực hành; tổ chức các đợt thực hành, thực tập; đánh giá rút kinh nghiệm chung về kết quả đợt thực hành, thực tập qua đó đảm bảo cho sinh viên khi ra trường sẽ làm tốt công việc chuyên môn của mình.

Từ khóa: Trường mầm non thực hành; giáo viên mầm non; giáo dục mầm non.

(Nhận bài ngày 17/6/2016; Nhận kết quả phản biện và chỉnh sửa ngày 09/7/2016; Duyệt đăng ngày 27/10/2016).

1. Đặt vấn đề

Trong công tác đào tạo nghề nói chung và đào tạo giáo viên mầm non nói riêng, việc hình thành và rèn luyện kỹ năng nghề là mục tiêu quan trọng. Để thực hiện mục tiêu này, cần có sự phối hợp giữa khoa đào tạo và các trường thực hành. Từ ý nghĩa thiết thực của việc phối hợp giữa cơ sở đào tạo và các trường thực hành, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã đưa ra văn bản pháp quy hướng dẫn việc phối hợp của hai bên nhằm giúp công tác đào tạo đạt kết quả cao. Làm thế nào để sự phối hợp này có hiệu quả trong thực tiễn của cả hai bên là vấn đề được các cơ sở đào tạo giáo viên mầm non quan tâm.

2. Sự phối hợp giữa khoa Giáo dục mầm non và trường mầm non thực hành trong công tác đào tạo giáo viên mầm non

Thực hành, thực tập để rèn luyện nghiệp vụ sư phạm là một trong những nội dung quan trọng của chương trình đào tạo giáo viên mầm non. Mục đích của công tác thực hành, thực tập nhằm hình thành năng lực nghề nghiệp cho sinh viên. Các đợt kiến tập, thực hành, thực tập sư phạm và thực tập tốt nghiệp giúp sinh viên thích ứng với hoạt động của người giáo viên tương lai.

Rèn luyện nghiệp vụ sư phạm nhằm mục đích hình thành ở người học những phẩm chất, kỹ năng cần thiết đáp ứng yêu cầu hoạt động chăm sóc và giáo dục trẻ mầm non. Quá trình này đòi hỏi phải thường xuyên tổ chức cho sinh viên thâm nhập thực tế giáo dục mầm non, kiến tập các hoạt động mẫu, thực hành, thực tập các kỹ năng chăm sóc và giáo dục trẻ,... Trong công tác tổ chức các hoạt động rèn luyện nghiệp vụ sư phạm nêu trên, trường mầm non thực hành của trường sư phạm đóng vai trò quan trọng. Sự gắn kết chặt chẽ trường mầm non thực hành và trường sư phạm trong tổ chức dạy - học ở trường sư phạm không những giúp sinh viên định hướng nghề nghiệp rõ ràng mà còn biết vận dụng lý luận vào thực tiễn và quan trọng nhất là được thực hành,

thực tập, rèn luyện nghiệp vụ sư phạm.

Theo Quyết định số 31/1998/QĐ-BGD&ĐT ngày 20 tháng 5 năm 1998 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo về trách nhiệm của trường thực hành sư phạm: "Trường thực hành sư phạm cho các trường sư phạm đào tạo giáo viên mầm non, tiểu học và trung học cơ sở bao gồm trường mầm non, trường tiểu học và trung học cơ sở thuộc hệ thống giáo dục quốc dân vừa làm chức năng của một trường học thực hiện đầy đủ nhiệm vụ dạy - học và giáo dục theo kế hoạch được giao; vừa được chọn làm cơ sở thực hành của trường sư phạm để tạo ra môi trường sư phạm nhằm góp phần hình thành nhân cách người giáo viên và phương pháp dạy - học và giáo dục cho học sinh.

Các yêu cầu của giáo viên hướng dẫn thực hành sư phạm: 1/ Có phẩm chất chính trị, đạo đức, tác phong tốt; Có năng lực chuyên môn nghiệp vụ vững; 2/ Có khả năng hướng dẫn giáo sinh thực hành sư phạm; 3/ Trình độ đào tạo phải đạt chuẩn trở lên, theo quy định đối với từng cấp học; 4/ Nắm vững mục tiêu, kế hoạch, chương trình đào tạo của toàn cấp học; 5/ Có thời gian công tác tối thiểu từ 3 năm trở lên. Ngoài các nhiệm vụ của người giáo viên theo bậc học, cấp học được nêu trong các văn bản quy định của Nhà nước, giáo viên hướng dẫn thực hành sư phạm còn có các nhiệm vụ sau đây: Thực hiện đầy đủ, nghiêm túc nhiệm vụ của người giáo viên hướng dẫn giáo sinh thực hành sư phạm theo kế hoạch được phân công của hiệu trưởng nhà trường:

- Hướng dẫn tìm hiểu đối tượng giáo dục và môi trường sư phạm;
- Hướng dẫn quan sát các giờ dạy - học (giáo dục, chăm sóc và nuôi dưỡng đối với mầm non);
- Thực hiện các hoạt động làm mẫu về dạy - học và giáo dục (giáo dục, chăm sóc và nuôi dưỡng đối với mầm non);
- Hướng dẫn quan sát và thực hành công tác ngoài

khóa, hoạt động chuyên môn nghiệp vụ, chủ nhiệm lớp, phụ trách Đoàn, Đội.

Giáo viên của trường thực hành sư phạm có nhiệm vụ tham gia nghiên cứu các đề tài khoa học, vận dụng kinh nghiệm, thực nghiệm các sáng kiến, các kết luận khoa học về đề tài thực hành sư phạm; đề xuất các ý kiến nhằm củng cố, nâng cao chất lượng, cải tiến phương pháp đào tạo, nội dung đào tạo của trường sư phạm; nhận xét đánh giá kết quả thực hành sư phạm cho giáo sinh thuộc phạm vi trách nhiệm của mình; kiến nghị, đề xuất với các cấp có thẩm quyền về những vấn đề liên quan đến thực hành sư phạm”.

Như vậy, trường mầm non thực hành luôn luôn thực hiện hai nhiệm vụ song song là: 1/ Chăm sóc, giáo dục trẻ theo chương trình giáo dục mầm non; 2/ Hướng dẫn sinh viên trong công tác thực hành, thực tập. Để làm được điều này, việc phối hợp nhịp nhàng giữa khoa Giáo dục Mầm non và trường mầm non thực hành là điều cần thiết và quan trọng, đặc biệt là sự phối hợp trong công tác chỉ đạo, hướng dẫn sinh viên thực hành, thực tập.

Chương trình đào tạo giáo dục mầm non trình độ cao đẳng của khoa Giáo dục Mầm non - Trường Cao đẳng Sư phạm Trung ương, mỗi sinh viên trong một khóa đào tạo có 4 đợt xuống trường mầm non: 1/ Kiến tập, thực hành, thực tập sư phạm và thực tập tốt nghiệp; 2/ Đào tạo trình độ trung cấp, học sinh có 3 đợt xuống trường mầm non: Thực hành sư phạm 1, thực hành sư phạm 2 và thực tập tốt nghiệp. Trong một khóa đào tạo, khoa Giáo dục Mầm non xây dựng kế hoạch để sinh viên, học sinh được thực hành, thực tập tại nhiều trường mầm non khác nhau, giúp người học tích lũy được nhiều kinh nghiệm nghề nghiệp từ nét đặc thù và thế mạnh của mỗi trường.

Sự phối hợp của khoa Giáo dục Mầm non và trường mầm non thực hành trong các đợt thực hành, thực tập sư phạm và thực tập tốt nghiệp của sinh viên có ảnh hưởng lớn đến chất lượng thực hành của sinh viên và ảnh hưởng tích cực đến chuyên môn nghiệp vụ của các giảng viên và cán bộ, giáo viên trường mầm non. Mỗi khâu trong công tác thực hành thực tập thể hiện rõ nhiệm vụ của các bên, cụ thể là:

2.1. Lập kế hoạch thực hành, thực tập

Việc lập kế hoạch cho các đợt thực hành, thực tập của năm học do giảng viên khoa Giáo dục Mầm non thực hiện phối hợp với phòng Quản lý - Đào tạo, dưới sự lãnh đạo của ban giám hiệu Nhà trường. Giảng viên khoa Giáo dục Mầm non phải hoàn tất kế hoạch thực tập của sinh viên ngay từ những tuần đầu tiên của năm học mới để nộp lên phòng Quản lý đào tạo. Sau khi kế hoạch đã hoàn tất sẽ chuyển đến các trường mầm non thực hành (Hoặc các phòng giáo dục có trường mầm non thực hành vệ tinh của Trường Cao đẳng Sư phạm Trung ương). Trên cơ sở kế hoạch đã lập, trường mầm non thực hành lên kế hoạch cụ thể cho công tác hướng dẫn sinh viên thực hành thực tập tại trường mình.

2.2. Chuẩn bị cho sinh viên tri thức và những kỹ năng cần thiết trước khi xuống trường thực hành

Trước khi sinh viên xuống trường thực hành sẽ được trang bị tri thức lý luận và được thực hành nghiệp

vụ nghề nghiệp theo các tình huống giả định ở các học phần thuộc khối kiến thức ngành. Giờ học thực hành trên lớp sẽ giúp sinh viên bước đầu có kỹ năng lập kế hoạch, thực hiện kế hoạch, đánh giá việc thực hiện kế hoạch giáo dục. Tuy nhiên, để sinh viên có cơ hội rèn kỹ năng nghề, các giờ thực hành cũng cần phải đảm bảo một số yêu cầu như:

- Nội dung thực hành phong phú: Mỗi lĩnh vực giáo dục trẻ đều có rất nhiều nội dung khác nhau, khi tổ chức các giờ thực hành cho sinh viên, giảng viên các bộ môn giao bài tập thực hành ở nhiều nội dung giúp sinh viên có cơ hội trải nghiệm và chuẩn bị tốt cho mình những kỹ năng cần thiết trước khi đi thực hành tại trường mầm non. Ví dụ: Học phần Phương pháp cho trẻ khám phá môi trường xung quanh nên cho sinh viên thực hành ở nhiều nội dung như: Tổ chức cho trẻ khám phá động vật, thực vật, nghề nghiệp, bản thân, hiện tượng tự nhiên, thiên nhiên vô sinh, phương tiện giao thông...;

- Thực hành ở nhiều hình thức giáo dục khác nhau: Trẻ mầm non học thông qua nhiều hình thức, chính vì thế các giờ thực hành không nên chỉ tập trung vào việc tổ chức giờ học cho trẻ mà nên yêu cầu sinh viên thực hành cả ở các hình thức giáo dục ngoài giờ học. Ví dụ: Học phần Phương pháp cho trẻ khám phá môi trường xung quanh, sinh viên thực hành tổ chức cho trẻ khám phá môi trường xung quanh qua giờ học, dạo chơi ngoài trời, tham quan, sinh hoạt chiều;

- Thực hành ở tất cả các độ tuổi: Việc thực hành ở các độ tuổi khác nhau có ý nghĩa vô cùng quan trọng. Khi sinh viên lựa chọn nội dung, thiết kế hoạt động cho trẻ ở các độ tuổi sẽ giúp họ hiểu rõ hơn, nắm chắc hơn về sự phát triển của trẻ ở từng độ tuổi. Các đề tài dạy trẻ trên các giờ học ở một số lĩnh vực có điểm giống nhau, cùng một đề tài nhưng lại dạy cho trẻ ở các lứa tuổi khác nhau. Ví dụ: Trong lĩnh vực khám phá môi trường xung quanh, các đề tài “Một số giác quan”, “Một số động vật sống trong rừng”, “Con mèo”, “Con cá”, “Khám phá nước”... có thể dạy cho trẻ ở các độ tuổi mẫu giáo. Khi sinh viên lập kế hoạch để dạy cho độ tuổi nào thì họ phải tìm hiểu kỹ đặc điểm phát triển nhận thức của độ tuổi đó. Nếu dạy cùng một đề tài ở cả 3 độ tuổi mẫu giáo, họ phải chỉ ra được sự khác nhau trong việc xác định mục đích yêu cầu, nội dung, phương pháp, các đồ dùng, học liệu sử dụng trong giờ học giữa các độ tuổi.

- Thực hành xử lý các tình huống sư phạm: Trong các giờ thực hành trên lớp, sinh viên tập tổ chức các hoạt động giáo dục theo dự kiến và dường như trong quá trình tiến hành không có “sự cố” nào xảy ra. Tuy nhiên, trên thực tế, khi tổ chức các hoạt động cho trẻ có rất nhiều tình huống xảy ra. Nếu không tạo điều kiện cho sinh viên được xử lý các tình huống thì khi tổ chức các hoạt động cho trẻ ở trường mầm non sinh viên sẽ rất lúng túng, kết quả thực hành sẽ không cao, đặc biệt là ảnh hưởng đến những trẻ tham gia trong hoạt động mà sinh viên tổ chức.

2.3. Tổ chức các đợt thực hành, thực tập

Khi tổ chức các đợt thực hành thực tập, dù là lần đầu tiên hay lần thứ hai, thực tập tốt nghiệp cũng nên tổ chức hoạt động kiến tập tập trung. Công tác phối

hợp giữa khoa đào tạo và trường mầm non trong công tác chuẩn bị cho giờ kiến tập tập trung, dự giờ và đánh giá rất quan trọng. Giảng viên của khoa cùng với giáo viên mầm non xây dựng giáo án giờ kiến tập, sau khi giáo viên mầm non dạy cho sinh viên dự, giảng viên, giáo viên mầm non và sinh viên sẽ cùng trao đổi chia sẻ về cách tổ chức giờ học hay hoạt động giáo dục; tìm ra những ưu điểm, hạn chế cần khắc phục; đưa ra những ý kiến đóng góp cho việc giải quyết các tình huống xảy ra trong quá trình tổ chức dạy học. Khi trao đổi với sinh viên về nội dung và các cách tiếp cận trong việc triển khai thực hiện một đề tài giáo dục nào đó sẽ giúp sinh viên biết cách khai thác đề tài, lựa chọn cách thực hiện cho phù hợp với trẻ, phù hợp với các điều kiện của trường, của lớp, của địa phương và của chính giáo viên.

Việc tổ chức kiến tập tập trung nên có những đặc thù riêng ở mỗi đợt. Chẳng hạn, đợt thực hành sư phạm (đối với hệ cao đẳng), thực tập sư phạm 1 (đối với hệ trung cấp), các giờ kiến tập tập trung sẽ do giáo viên trường mầm non thực hiện. Đợt thực tập sư phạm (đối với hệ cao đẳng), thực tập sư phạm 2 (đối với hệ trung cấp), giờ kiến tập có thể do giáo viên mầm non thực hiện kết hợp với 1 - 2 giờ do sinh viên thực hiện. Thực tập tốt nghiệp, giờ kiến tập tập trung do các sinh viên thực tập ở các lứa tuổi đại diện thực hiện. Khi dự kiến tập tập trung những giờ do sinh viên thực hiện sẽ sơ bộ đánh giá được khả năng của sinh viên. Từ cách làm đó, giảng viên phụ trách thực tập và giáo viên mầm non có định hướng cho việc hỗ trợ, hướng dẫn sinh viên thực tập đạt kết quả tốt. Đồng thời thống nhất được cách đánh giá, đưa đến những công bằng cho người được đánh giá.

Các giờ thực hành của sinh viên có đánh giá, giáo viên mầm non chủ động trong việc hướng dẫn, duyệt giáo án, dự giờ và đánh giá sinh viên. Giảng viên khoa giáo dục mầm non nên kết hợp dự giờ và đánh giá sinh viên. Không nên "khoán trắng" việc đánh giá kết quả thực hành của sinh viên cho trường mầm non thực hành.

2.4. Đánh giá, rút kinh nghiệm chung về kết quả đợt thực hành, thực tập

Sau mỗi đợt thực hành, thực tập cần có công tác

đánh giá, rút kinh nghiệm chung. Trường mầm non thực hành sẽ có báo cáo đánh giá kết quả của sinh viên. Trong báo cáo cần chỉ ra những ưu điểm, những hạn chế chung của sinh viên. Đưa ra kiến nghị, đề xuất phương hướng phát huy ưu điểm, khắc phục hạn chế cho công tác tổ chức các đợt thực hành, thực tập sau của những sinh viên vừa trải qua đợt thực hành, thực tập và những khóa sinh viên tiếp theo.

Trong quy trình hướng dẫn thực hành thực tập, sau mỗi đợt sinh viên thực hành thực tập, cũng nên tổ chức họp đánh giá kết quả thực hành của sinh viên và rút kinh nghiệm giữa giảng viên khoa giáo dục mầm non và ban giám hiệu, giáo viên trường mầm non thực hành. Trên cơ sở những đánh giá đó, giảng viên khoa mầm non sẽ có cơ sở, căn cứ để xây dựng kế hoạch thực hành, thực tập các đợt tiếp theo cho sinh viên; thay đổi, điều chỉnh trong nội dung thực hành trên lớp; Trường mầm non có những điều chỉnh trong hướng dẫn, đánh giá giờ thực hành của sinh viên.

3. Kết luận

Việc tổ chức chỉ đạo, hướng dẫn sinh viên thực hành, thực tập tại trường mầm non thực hành do khoa đào tạo phối hợp với trường mầm non thực hành thực hiện. Mỗi đơn vị chịu trách nhiệm về phần việc của mình ở tất cả các khâu, sao cho kết quả rèn luyện tay nghề của sinh viên đạt cao nhất, đảm bảo cho sinh viên khi ra trường sẽ làm tốt công việc chuyên môn của mình, kết quả đào tạo của nhà trường đáp ứng được yêu cầu của xã hội.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- [1]. Kỉ yếu Hội thảo Trường thực hành với vấn đề đào tạo nghiệp vụ của các trường sư phạm, Viện Nghiên cứu Giáo dục tổ chức năm 2007.
- [2]. Trường Cao đẳng Sư phạm Trung ương, (2014), Chương trình Giáo dục mầm non - Trình độ cao đẳng; Chương trình Giáo dục mầm non - Trung cấp chuyên nghiệp.
- [3]. Quyết định số 31/1998/QĐ-BGD&ĐT ngày 20 tháng 5 năm 1998 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo về trường thực hành sư phạm.

COLLABORATION BETWEEN DEPARTMENT OF EARLY CHILDHOOD EDUCATION AND PRACTICAL KINDERGARTEN IN TRAINING PRESCHOOL TEACHERS

Nguyen Thi My Hanh
The National College for Education
 Email: hanhnguyenmym@gmail.com

Abstract: *The paper analyzed collaboration between Department of Early Childhood Education and practical Kindergarten in training preschool teachers. The formation and practice of vocational skill was an important objective during training preschool teachers. To accomplish this goal, there should be close cooperation between training department and practical school in all stages: Planning practical internship; prepare knowledge and necessary skills for students prior to school practice, organizing practical and internship periods; assessing and withdrawing lessons-learned after practical and internship periods; thereby ensuring qualified students after graduation.*

Keywords: *Practical Kindergarten; preschool teachers; preschool education.*